

N°. 33.

Pirmdeenâ 17. (29.) August

1870.

Wakfa par gabdu 1 rubl.

R a h d i t a j s.

Karra sinna. Cetschemmes sinna. No Kirgias: pah paleekamu daugawas tiltu. No Dsiffes: pah Kirgiseem. Ahrsemes sinna. No Berlins: pah Wahzu israidichanu no Franzias un wezzo Hannoveres lehnian. No Stuttgardes: pah larrâ-ewainoto lohpschanu. No Londres: tejenes Wahzeefchi dahwanas mett preelfch larrâ ewainoteem, — Englandes un Pruhfijas fabeodr. dehl Belgijas. No Italtias: Mazzinis fanemts zee' un t. pr. No Rohmas: waldischanai bailes no eenaidneekem, — pahwests Pruhfchu lehniam gramatu laidis un ta atbilde. Zittas jaunus sinna. No Kirgias: Widssemes lautu lohpschanas beedru fanabfchana. No Keepajas: jaunais dsellu-zelfchs prohwehts. No Tobolskas: pah semmes-trihzefchanu. Kirgias notiffumi. Relaimigi notiffumi, — ugguns-grehts, — jahdsibas. Jaunakahs sinna. Behteris un Dschaulste. Labbidas un zittu prezzu turgus. Feeliffumâ. Par nauhu un mantu. Spohlaina baf.

Karra sinna.

„Ka nu stahw ar to karru?“ tahs gan lassitaja pirmahs dohmas, kad fcho lappu nemm rohâ. Us to mums ja-atbild: „stahw flitti!“ Jo ne muhscham newarr par labbu faukt tahdu darbu, zaur' to pohsts ween iszektahs, kur til dauds zilweku dschwibas teel tehretas un kur behdas un as-faras il brihschus redsamâs un dsirdamas. Un, kâ jau sinnam, schahs behdas un waimannas iszehluschahs til zaur weena pascha zilweta lepnibu un pahrgalwibu, zaur keiseru Napoleonu. Bet kâ rahdahs, tad arri schè peepil-disees tee swehtu ralfstu wahrdi, ka lepneem Deews turrabs pretti, bet tillai pasemmigeem dohd sawu schelastibu. Behz awischu sinnam dsirdam, ka ar fcho reisi Napoleona gohds un warra ees bohjâ; jau taggad winnam wiffa waldischanas warra no rohlahm isnemta: walsti walda ministeri un tautas weetneeki un larrâ-waddichanu tee nodewuschi generaka Bazejn (ralfsti: Bazaine) rohâ. Frantscheem ar fcho karru wiffa larrâ laime leelahs sudduse, jo teem arween' tahkat ja-attahpjahs atpakt un newarr Wahzu

larrâ-spehham nefur pretti atturretees. Kas tad Frantschus aiskaweja, ka tee, us karru gattami buhdami, tuhlin ne-eelausahs Wahzsemme eelfchâ? Ne, teem wajadseja gaidiht, lamehr Wahzeefchi farihlojahs un us rohbeschahm pretti gahja; un tè atkal Frantschi tohs newarreja wis noturreht, bet teem bij jalaisch Pruhfchus sawâ semme eelfchâ, lai Wahzsemme, kas karru nebuht ne gribbeja, nedabbutu to larrâ pohstu redseht un baudiht. Tè atkal redsamâs Deewa pirkstis, kas to tâ nospreedis un kam welti ween pasaulu gribb pretti strahdaht. Frantschi arr ar sawu leelo juhvas larrâ-spehlu isgahjuschi us plattscha, kam tad wehl lihds schim neustriht neweenai Wahzu ohstas pilssehtai un to nebombardeere? No winni lihds schim pastrahdajusch, tas irr til tas, ka Wahzeescheem juhvas andeli apturrejuschi un kahdus lohpmannu fuggus nonehmusch, jeb ihstieni faktoht, laupijusch. Frantschi gan labbi sinn, kad tâ, kâ lihds schim, winneem ar karru neweizahs, tad pehzat winneem wiffa ta padarrita flahde is sawas kschas buhs ja-aismaffa. Kur to nemt? Wiffa pasaulu redsedama, ka Frantschi bes kahda ihsta eemesla to karru eesahka, wiffas draudsbas faites ar teem faraustija; un ja wehl kur kahdi draugi atliffa, tad Frantschi ir tohs atreebinaja ar to wiffu tautu liffumeem pretti buhdamu darbu, ka tee wiffus Wahzeeschus bes kahdas schehlochanas no Franzias israidija ahra. Schweizi schehlojahs, ka behgti no Franzias behgoht winnu semme eelfchâ, ihpafchi schihdi ar familjahm un wiffahm grabbaschahm pa tuhflstoscheem-wesumeem. Schweizi newarredami ais teem glahbtees, jau rohbeschu fargeem pawehlejuschi, tahdus wairs nelaisi eelfchâ ic. Arri Italtias lehnina snohta Napoleona gaspascha Klotilde ar wiffaem saweem behrneem atbehgufe Schweizijâ.

Bet kâ tad nu schim brihscham flahjees pa larrâ lautu? Paschas leelahs Wahz awises fakta, ka nelahdas itt flaidras sinna pah to newarroht isdoht, kad arri beesu gramatu farakstiu. Taggad til tahs telegrafa sinna nahf weenas paktat ohtrahm, weena stahsta tâ, ohtra fchâ un tè nu wajag nomanniht, kâ tahs leetas stahw. Slaidras un pini-gas sinna til pehz pabeigta larrâ teel fastahditas lohpa,

taggad wijs naht pa gabbaleem, bet ne pehz ihsenas lahtas. Seelas awises subta famus palibgus us pascha karrä lauta, tahs sinas famelt, bet woi teem arr wijs riktigi isdohdabs? kas to warr sinnaht. Stahsta, ka schinni paschä karrä jau daschi tahdi rakstijati effoht farwu gallu panahfusch. — Tahs wehrä leekamahs telegrafa sinas no Wahzeeschu puffes irr schahdas: Berlin, 7tä (19.) August waffarä. Patlabbankehniensch no Rehsongwilles (r.: Rezonville) sinu no waffar-deenas laidis schahdu: Muhfu karrä-wihri ar mannu waddischanu no Mezzes us waffara pussi Frantschus pawissam sakawusch, teem aistahjusches Parihses zekä preeschä un us Mezzi atpalkat atdsinnusch. — Stä (20.) Aug. Ta kauschanahs, kas aismaffar notiffa pee Rehsongwilles, teel turreta par tahdu, kas pilnigu uswarreschanu apshla, jo zaur to tee Frantschu karrä-pulki, kas stahw pee Mezzes un Werdingas, newarr wairs faweenotees, tapehz, ka diwi wahzu armijas të irr starpä un wehl trescho teem lits klast. — Karlsruhe, Stä (20.) Aug. Waffar 12 stundas no weetas Wahzeeschi schahwa us Strahsburgu. Tai paschä deenä arri sinnoja, ka Nizzas pilsfehla listta jem karrä-waldischanas. — Berlin, 8. (20.) Aug. No Pongtamuffongas (r. Pont à Mousson) raksta, ka arri pee Gravelottes zettortdeen Wahzeeschi brangi uswarreusch; abbejeem effoht leela stahde tiffuse. — 10tä (22.) Aug. Fahr to kauschanohs pee Rehsongwilles wehl sinu, ka Frantschi ar daudj leelatu spehlu Wahzeescheem pretti turrejusches. Rahwusches no pufdeenas lihdi wehlai naktei un Wahzeeschi wiffus augstumus ar sturmi panehmusch. Sil leela ta stahde tiffuse, to wehl newarreusch noredseht. Generals Krabschauer un palfawneeki Röder un Erkert effoht kriitusch. Daudj Franzuschus sawangojusch. Elsafes deenwidus pufse wiffa effoht Wahzeeschu warrä. No Pongtamuffongas 7 (19.) Aug. Franzuschi schauj arri us muhsu dottereem, ir tad, kad tee eewainotohs Frantschus aplohpj. — 9tä (21.) Aug. Weenadi ween të teel eewesti sawangoti Frantschi; waffar waffarä eewedda 2000 lihdi ar 36 offizeereem, schodeen 54 offizeerus wehl klast atwedda. Frantschu stahde pagahjuschä neddetä teel rehsinata 50,000, no turreem 12,000 mirruschi. Pee Gravelottes 4000 Frantschi sawangoti. — No Londres 9tä (21.) Aug. raksta: Frantschi melde, ka Basens pats us Werdingu negribboht wairs eet. Pruhfchu trohna-prinzis ar scho armijur effoht aishahjis pee Witri (raksti: Vitry) un karrä brihdi warroht pee Schalongas (raksti: Chalons) notiff kauschanahs. — Londone, 11tä (23.) August. Pruhfchu kehina armija irr lihdi Säng Disuel (raksti: Saint Dizier) gahjuse; rahdabs, ka tas pa Alletahli us Parihsi grihb eet. Franzuscheem pee Säng Mahr-la-Tuhres (r.: St. Mars la Tour) 16. Aug. eewainoti ween effoht 15,000 zilweti. — Berlin, 12tä (24.) Aug. Wahzu karrä-pulki stahw 3 juhdses no Mezzes, negribbedami kaut Franzuscheem zauri tiff. — Pruhfchu kehniensch sawä ihpashä grahamatä pah to kauschanohs pee Rehsongwilles rakstijis, zil gruhti tur bijis tautes un uswarreht, jo arri eenaideeta pulki effoht firdigi un brangi turrejusches un karrä fohli duhschigi ween aistahwejusch, — tomehr scheem Deems palibdses uswarreht. Winsch pats nu newarroht saprast, ka klahschotees teem eenaideeku pulkeem, kas tai stiprä stanä Mezzä effoht ka eespeesti eeschä. Tad wehl kehniensch falka, ka winsch netaf wehl nedrihttoht ismelleht to stahdi, ned minneht to brangu wihru wahrdus, kas schinni flaktinä krittusch. — Arri no Parihses naht telegrafa sinas, kas sinams, zittadi runna un lai gan Frantschi pascht errojahs, ka Franzijat tas effoht par stahdi ween, ka taifnibu nesaktoht, jo tad newarroht fatafitees us stipratu pretti-turrechanohs, tomehr ihstu taifnibu tee sinnotaji nesalka un nesalka. Lasseet paschi, ka winnu sinas stann: Parihs, 6. (18.) Aug. Tai kauschanä pee Säng Mahr-la-Tuhr tiffa weena Pruhfchu Manu regimente

pawissam isnihinata. Muhfu pulki daschäs weetas uswarreusch. Ap waffaru muhsu armija eenaideeta weetu panehma. — Agratais karrä-ministeris un leelakais generalis Lebes (raksti: Leboef) tiffa zeetumä celitks. — Schalongä, 5. (17.) Aug. Waffar atfal bijuse kauschanahs. Sakawtee Pruhfchi daudj karrä-wihrus pasaudejusch. Muhfeju stahde naw sinama, bet arri deesgan leela. Parihs, Stä (18.) Aug. Sinas stahsta, ka Pruhfchu prinzis Abrechts, kas jahneelus komandereja, effoht noschauts. 8. (20.) Aug. Grahfs Palikao, ministeru president, galwo, ka Parihses nostiprinashana teeloht pilnigi isdarrita, waldischana ne effoht itt ne ka to bihtees, — wijs itt drihs buhschoht pederrigä kahrtä. 9tä (21.) Aug. Schalongas lehgeri keifers pats jahschus daudj armijas pahraudfija, wiffur saldati winnu apstahja, fleegdami, lai schohs tahlat waddoht. — Parihs, 10. (22.) Aug. Sinna no karrä lauta melde, ka pehdejas kauschanäs Wahzeescheem breefmigi fittti gahjis. Wairaf ne ka 40,000 Pruhfchi eewainoti, bes palibdsibas effoht paliffusch us karrä lauta. — Sinams, Wahzeeschi paschi arr neleds, ka winneem stahde arri leela teeloht, bet Frantschu sinas netaf naw lassams, zil leela winnu stahde. Winni melle laudihm arween to eerunnah, ka winneem eijoht labbi un ka winni beidoht paliffchoht par uswarretajeem. Ka taggad israhdabs, tad gan masa zerriba us winnu uswarreschanu, jo Wahzeeschi Strahsburgä un Mezzä winnu leelato spehla dalku apschusch, kam taf buhs japadohdabs un zaur to Wahzeescheem zeschs brihws us paschu Parihsi. Bes ta' Wahzeescheem, ka wehlak raksta, wehl peenah jauni spehli klast, to no garnisonem istaifusch un tad wehl scho weeta atfal jaunus karrä-pullus fazelchoht no semmes-fargeem. Franzuschi farwu lehgeri no Schalongas aishwedusch un Pruhfchu trohna prinzis ar farwu armija effoht pee Aubetables, zaur to winneem kas zeschs waffä us Parihsi. No wiffa ta jau warr staidri noprast, ka Wahzeescheem paliks wirsrohta. Stahde ween, ka naw mums latwiffi tahda kahrteno Franzijas, fur lassitaji paschi wiffas tahs weetas warretu redseht un ta lehtati wiffu saprast. Frantschi to arr atfihstoht, ka winneem neffoht lahga waddonu un falktoht, ka saldati gan effoht lauwas, bet winnu waddoni tiffai ehseti, — tee newarr Wahzeeschu waddoneem pretti stahweht. Tapehz weenu pehz ohtra atlandusch un pehdigi Basenu, kas Metfä labbi ahdijees, eezehlfusch par leelato waddoni, bet rahdabs, ka ir tam negribb isdohtees. Pee Parihses arwalnoschanas strahdajoht, kas ween spehjoht un ir tas preesteris Sjajints, kas reis pahwesta mahzibahm pretti turredamees bij gahjis us Ameriku, kas arri nehmis schippeli rohta un gahjis pee rakshanas. Frantschi arri to spreedusch, ka sawangotohs eenaideekus wajagohht list pee stanstu darba un ka tsem eenaideekem, to eewainotus atrohd karrä-lautä, labbali darroht, kad lohdi teem ischaujohht zaur galwu, ne ka nemnotees tohs kohpt. Schinni leetä Pruhfchi zittadi darra. Te uswarreti eenaideeki neteechoht wis par eenaideekem usstatti un winnu eewainotee lihdi ar paschu flinneekem pareisi aplohpti. Patte kehnienee kohpejeem par usrandfijaju un wiffadas wajadfibas preeschä eewainoteem teel subtitas papillnam. Dapat arri preeschä karrä famaitateem un preeschä krittuschu familijahm wiffas semmes un pat Aihnä, fur tit Wahzeeschi atrohdabs, faleet baggatas dahwanas. Ir no muhsu leelabs Kreewu walfts un pat no Widsemmes un Kurfemmes teel dohtas ne ween naudas dahwanas, bet arri tahdas leetas, kas pee flinneeku kohpshanas un ahrsteshanas wajaga. Koburgas erzogs rakstijis sawai erzogenei pehz tahs kauschanahs pee Wehrtes, to pats ar sawahm azzihm redsejis. Winsch falka: „To netaf newarr aprakstih, to të redseju. Zauts waffaras walkars un turpat wiffaplahrt degdami zeemi un mahjas; stary nomirruschu un mirreju gubbahm stann muhsu preeschä-steeeschana

par uswarrefchanu. Karrogi plewinajahs, wiffi regimentu muskanti spehle tautas dseefmu; wiffi apkampjahs un fluhp-stahs ais preela. Dajcham fridigam kameradam mirstohyt teef rohla sneegta. Tomehr stary tahm pohsta atleefahm nefahdu lungsteschann nedfirdeju, lai gan stary leelgabba-leem winnu schahweji gubbahm gulleja zitti mirruschi, zitti fashauti. Neeenam te azzis nepalikka bes assarahm u. t. pr. Franzuschi paschi atfihst, fa effoht leela drohschiba dshwo-juschy un negahdajuschy, fo waijaga. Kad Schalongas leh-geri gwardi bijuschy ja-isrihfo, tad peetrufuschas flintes un bijis jakerrahs pee wezzahm faruhfejuschahm frammu flin-tehm. Englandeeschi daschreis falkoht, fa winnu waldischana flitta, bet lai te paskattotees, tad redjeschoht to star-pibu. Frantschi pa 20 gaddem til preefös dshwojuschy, bet Pruhfchi mahzjuschees. Keiserene fahijusches pufsbene-nahm zekfös gulloht pee Marias bildes Deernu luhgdama un Englandes kehneni luhguse, lai palihdsoht pee meera tift. La nu dauds wehl warretu stahstihyt pahy scho larru un farra buhshannu, lad til ruhmes buhtu.

Englandeeschi fakta, fa keisers Napoleons trakki darri-jis, fa ar fawu pagehreshannu gribbejis, lai Pruhfchu keh-ninsch preefsch winna pasemmojahs, ne tahdu wainu ne-darrijis. Bet nu warroht dohmaht, fa winsch pats ta farra gallu nepahrdshwoschoht. Ministeru presidents Palikao kohda deena fazzijis, fa marschalis Baseln taggad pahy wisseem farra-pulleem effoht tas pawehletajs un arri pahy keisera gwardeem. No ta atkal jau flaidri redjams, fa ar keisera un keiserenes waldischannu eet pee galla.

Gefschemmes sinnas.

No Nihgas. Scheitan, la Wahzu awises stabsta, jau effoht augsta waldischana apstiprinajuse to taifamu un paleefamu dselsu-zekta tiltu pahy dau-gawu pee Nihgas, la arri to dselsu-zektu no Nih-gas us Boldaraju, fo ta no Robinson funga dib-binata beedriba usnehmusehs buhweht.

No Tifliffes raksta sinnas no Kaspiiskas juhr-mallas, fa tee us dumpi fazehluschees Kirgisi Man-gischlal pufsfalla arween wairal padohdotees un fa tohs sawangotohs Kasalus wiffus laischoht wakkä, — fa daschi jau pahrnahfuschy saldati paschi isfal-toht. Palkawneeks Rutin toreis, kad Kirgisi win-nus aptahjuschy, effoht ar rewolweri pats semi no-schahwis. — Pahy to sawangoschannu sawa laika arri te Mahjas weesi effam stabstijuschy.

Ahrsemmes sinnas.

No Berlines. Wiffas awises plaschi ween runna, fa Frantschi leelu, nedfirdetu netaisnibu dar-rijuschy ar to, fa Wahzeeschus no Franzijas aisdshin-nuschy prohjam. Wahzeeschi fakta, fa winni sawas tautas gohdu ar tahdu negantibu negribboht apgab-niht, bet wisseem Franzuscheem, las gohdigi dshwo, laut jo prohjam palikt un dshwoht Wahzjemme. Zif ween warredami, winni sneegfchoht palihdsibu teem isdshiteem tautescheem, fa tee warr pahrnahft un atkal eedshwotees.

— Wezzais Hannoveres kehinsch Georgis wehl arween pastahw us to, fa winsch Hannoveres ihstais walbineeks. Winsch sawus wehstneekus turr' wiffur, fur ween tohs wehl peenemm un — tihri par welti ween to leelo naudu mett semme. No lai darra wehstneeks preefsch tahda kehina, kam naw semmes?

Taggad pat tas gribbejis pee Ghschtreiku keisera arr tahdu wehstneeku apstiprinahyt. Par tahdu nu us Bihni aishuhthijis sawu leelato stallmeisteru baronu v. d. Busche un tas deesgan isdarbojees pehz schahs trefnas weetas, bet dsird, fa netizzis wis peenemts un tam bijis jagreeschahs atpallat. Ghschtreikijai tas jau buhtu par faunu un ta warretu zaur to eenaidä palikt ar Pruhfju.

No Stuttgordes raksta: Mufsu kehneene Olga no firds un schehligä prahtä darbojahs tohs farrä eewainotus schehlobama un lohpdama. Sinna no 29ta Juli (10. August) fakta ta: Kad kehni-neene jau walfar schejenes diafoniffu mahjä atwe-stus eewainotus Baireeschus un Pruhfchus bij ap-mellejuse un eepreezinajuse un arri tai flimmu loh-peju nammä wiffu bij nosazzijuse, la lai darra un fa lai tee wiffu dabbu, las pee aplohpschannas wai-jaga, tad ta schodeen itt agri dewahs us Ludwigs-burgu, fur tai walfarä preefsch tam 68 eewainoti Wirtembergeeschi bij atwesti. Kehneene scheem fir-digeem farra-wihreem atnessa kehina sweizinaschannu un pateizibu par winnu flawejamu istureschanohs farrä, tohs eepreezinaja un iswaizaja, la teem klah-jotees un fo tee lahrojohyt. Schee saldati, las wiffi maj ween eewainoti, irr labbi aplohpti, un preezigi sawa prahtä tadeht, fa eenaidneekus uswarrejuschy.

No Londones raksta, fa turrenes Wahzeeschi sawa staryä fabeedrojuschees, palihdsibu gahdaht fa-was tehnowsemmes karrotajeem. Ne ween augsti un baggatee mettoht sawas dahwanas, bet arri paschi semmee un nabbagatee lohpmannu jekti un rohl-pelai, katris dohdoht pehz sawas eespehjas. Lihd 4ta August tee jau sakrahjuschy 22,300 mahzinas sterliu (166,000 rub.) Scho naudu winni pa dalkahm fuhthoht us tahm weetahm, fur ta waija-dfiga un par zittu tee pehrtoht pee flimneeku lohpschannas waijadfigas leetas un rikfus, fo Englande lehtaki un labbaki warroht dabbuht.

No Londones. Pruhfchu kehinsch un Eng-landes kehneene sawu walstu wahrda norunnaju-schi un notaisijuschy, Belgiju aishstahweht, fa ta walsts lai paleef tahda lahrtä, fa tai ar to tagga-deju Pruhfchu un Frantschu farru naw ne lahda dalka. Kamehr Frantschi to walsti lishchoht meerä, tamehr winni arr sawu lahju tur ne-eezelschoht; bet ja Frantschi ar sawu nemeeru Belgijä eelaustohs eelschä, tad tapat Pruhfchu kehinsch, la arri Eng-landes kehneene ar sawu semmes- un juhras-farra-spehku to aishstahweshoht un gahdaschoht, fa lai Belgija paleef ne-aishlahrta ihpafcha walste preefsch semis, la tas jau agral tai 19ta April 1839 wal-dineeku nospreefchannä Londonē notaisihts. Te flahyt ja-leef wehrä, fa ar scho taggadeju notaischannu Englande neapnemmahs wis eemaisitees paschä tai leelajä farrä, las Pruhfijai irr ar Franziju, bet til tad ween, kad Belgija buhs aistifta un til tahf, la Belgijas deht tas buhs waijadfigs.

No Italijas raksta, ka valdischanai taggad is-
derwees to wezzu wezzo dumpineeku galwineeku un
republikaneeti Mazzini notwert un zeetumâ eelift.
Gan dauds reis no Londones tas Stalijâ atnahjis
un laudis us dumpi trazzinajis, zaur lo jau dauds
nelaimes notikluschas, bet ne weens zits wiinu ne-
pasinnis, ka til wiina ihstee draugi ween un tee
wiinu deesgan gudri paslehpufchi, ka tas ikreis war-
reja atkal aiseet. Scho fanemfchanu taggad isdar-
rijufchi bes wiffa trohfsna. Palermo pilsfehtas po-
lizejai jau preefsch lahda laika ta sinna tikluse, ka
Mazzinis Neapelê pabrnahjis un tad reisofchoht us
Palermo pilsfehtu. 12tâ August Neapelê polizejai
pawehlehts, Mazzini us postes dampflugga twert.
Bet polizeja Mazzina weetâ tur atradduse weenu
zittu fungu, kam wahrds Hery Banniht un kam
Anglijas passe; tam tee lahufchi reisohht probjam.
Drihs pehz tam polizeja Palermo pilsfehtâ dab-
juse sinna, ka tas Henry Banniht effohht tas pats
Mazzinis. Tad nu bes laweschanahs to fanehma
zeet'. Ro nu Italijas waldischana ar scho wezzo
grehzineeku darrihs, to laiks israhdihs. Warr buht,
ka wiina leels draugu pulks raudsihs to lahda wihsê
wehl isglahbt. — Italijas waldischana taggad trihs
karrâ-wihru divisiones nolikluse us rohbeschahm, lo
generalis Kadorna wadda. Salka, ka schee effohht
litti pahwesta waldischanai par apfargatajeem. Bet
to ne weens netizzohht un kardinals Antonellis pa-
wiffam ne, ka lehninsch Wiktors Emmanuels tahdu
spehtu subtitfchoht, Garibaldeeschus aisfargaht, lai tee
nedarra, tã 1867 gaddâ darrijufchi. Katris to tizz,
ka generalis Kadorna pahwesta walstê eefchoht eef-
schâ. Gan falka, ka lehninsch ar pahwestu effohht
tã noderrijis, ka lehnina spehts gan pahwesta walsti
eenemfchoht, bet Rohmu par swabbadu pilsfehtu no-
fazzifchoht, bet tas neeki ween. Stalijai tad nebuhtu
ta galwas pilsfehta, pehz ka ta fenn tihlo. Sin-
nams, pahwests pats labbâ prahâ nelo newarroht
no Pehtera eemantojuma atlaiht un tadeht jau tahdu
norunnu netaihsfchoht.

No Rohmas raksta, ka pahwesta waldischana,
lamehr Frantschi aisgahjuschi, effohht dikti bailiga
no eenaidneekem. Effohht wifszaur us rohbeschahm
nolikti masi karrâ pulzini, jo newarroht wis sinnahht,
no kurras puffes eenaidneeks uskrittifchoht. Katrâ
nakti teeloht us waktneekem schauts, bet nekad ne-
trahpohht. Ne tah't' no pahwesta naudas-fabrikta
stahwoht weens waktneeks; lahda nakti weens wihs,
preestera mundeerâ apgehrbees, lihdis tam waktnee-
lam klahht. Kad waktneeks trihs reis tam usfauzis
un tas neta neatbildejis, tad waktneeks us ta schah-
wis un tas tad aisbehdsis. Tam effohht bijis klahht
rewolweris un duhzis, ar lo tas laikam gribbejis
fluffam to waktneeku noleetaht un tad fleppeni Wa-
titana pilli eelift. Dhtrâ deenâ scho par preesteri
apgehrbtu un eewainotu wihsu atraddufchi ais lahda
muhra paslehpufchohs un to eebahjuschi zeetumâ.

Wifszaur usetoht palaihtu buhschanu un neustiz-
mus laudis ween. Pahwests pats effohht tas droh-
schakais, wifsch zittus drohschinadams falkohht: „Ef-
fat meerigi, jo to labbu fagaiddifim no pascheem fa-
weem eenaidneekem.“ Wifsch ildeenâs isbrauzohht
un johfojohht, itt ka tam nebuhtu ne lahdas behdas.
Tomehr wallarôs effohht skummigaks un peeluffis,
ka newarroht ne rakstihht ne lassihht un tad falkohht
pats, ka wezzums tam speeschotees wirfû.

Wehl no Rohmas. Bruhschu wehstneeks,
barons v. Arnim, kas Rohmâ, nesenn diwi reises
bijis pee pascha pahwesta un tam nodewis lehnina
pascha rakstihu grahmata, us lo pahwests tad teizis,
ka breefmu brihdi basnijai pestifschana nahtoht dauds-
reis pa wiffam no tahdas puffes, no kurrenes to ne
mas negaidohht. — Zitta sinna stahsta, ka pahwests
Pius IX. nesenn Deewu luhdsis, lai Bruhschu karrâ-
eerohtscheem laimi peeschkroht. — Wehlaka sinna
lahda falka, ka pahwesta draudsihs ar Bruhschu at-
kal palikluse remdenaka tadeht, ka Bruhschu arri ar
Italijas waldischanu draudsihsu turroht. — Wehl
zitta sinna no Rohmas stahsta, ka kardinals Anto-
nellis lizzis zaur sawu wehstneeku Bruhschu lehni-
nam laimi wehleht par to uswarreschanu, lo Wahzu
karrâ-eerohtfchi panahkuschi. Us to tad lahda Wih-
nes awise falka tã: To itt weegli warr saprast, ka-
pehz Antonellis tã darra. Rohma Franziju turra
preefsch fewis par pasuddufchu. Par to, ka wahzu
karrâ-pulli ar Protestantu uswarreschanas dseefmu
karrâ eet, taggad tam nemaldigam pahwestam naw
ne lahda skahde. — Kapehz us Franzijas waldischanu
pahwests neturr' lahga prahtu, to lahda Staleeschu
awise isflaidro, gaismâ zeldama lahdu fleppenu no-
taifschanu. Ta falka tã: Ur to, ka Franzuschi
aisgahjuschi no Rohmas, naw wis fazzihhts, ka lai
Wiktors Emmanuels eet us Rohmu. Ne, Italijas
waldischana nostahfees pee Rohmas wahrteem. Bet
ja tomehr schai waldischanai wajadsehs Rohmu
nemt, tad tai paschâ deenâ, kad wiina Rohmâ ee-ees,
tiks isdarrita lahda fleppena norunna stary Italiju
un Franziju, kur stary zittahm sinnahm atrohdahs
schahdas punktis: Rohma teel peeschkirta Italijas
pufffallai ar to, ka turpretti Piemonte no Nowaras
lihds Sawonai bes Alessandrijas un Sardinijas fal-
las, teel peeschkirta Franzijai; Sardinijas fallu Fran-
zija apfobla pahwestam atdoht. Tad Franzija ar
Italiju kohpâ apnemmahs: 1) pahwestam il gaddus
peederrigu naudu ismaksahht; 2) tam isgahdaht naudu
par itt lehtahm prozentehm paleeneht, lai warretu
fallas purreem uhdeni nolaiht, dselsu-zekus buhweht
un zittus darbus isdarrihht. 3) ja dumpis schai jau-
nai walstei uskristu, tad Franzija un Italija us-
nemmahs schahdu dumpi sawalbiht. Schinni no-
taifschana wehl zittas leetas peeminnetas, bet tas
ihstais mehrkis tã irr, ka Rohma paliktu par Itali-
jas galwas pilsfehtu un ka Piemonte no Nowaras
lihds Sawonai peederretu Franzijai. — Ja nu pa-

teefi tà notaishts, tad naw jabrihnahs pah'r to, la, lai gan Franzija karrà paspehle, tomehr Italiija rihtojahs tschalli ween; Italiija grihb dabuh't Rohmu un par to Franzijai neweenazeemu no Piemontes neatdoh't. Italiijai waijagoh't rihtotees arri tadeht, lai sawu saweenofchanohs warretu aistahweht, jo ta labbi sinn, la wezzo weenadibas eenaidneeku irr dauds, las tihlo pa scho laiku, tad Franzija newarr Italiijai palihdseht, Italiijas saweenofchanu atkal isahrduht un wissu waddiht wezzàs pehbàs atpakkat un wezzeem waldineeleem winnu walstes atkal atdoh't un t. pr. — Tai laikà, tad Franzija Pruhfijai bij karru peeteilufe, pahwests pats rakstijis Pruhfchu fehninam grammatu, kur tà lassams: „Majestete! schinni bahrgà laikà, kurrà dsihwojam, Sums laikam ehmigi parahdisees, no mannihm rakstu dabuh't; bet tà ta meera=deewa laizigs weetneeks buhdams, newarru zittadi darriht, la Suh's aizinaht pee meera. Manna wehleschanahs irr ta, la tahs fataifschanahs us karrà pasustu, lai warretu aistahweht to taunumu, las no ta iszektahs. Es meerinadams starpà mettòhs tà waldineeks, las fehninsch buhdams pah'r masu semmiti, neweenam newarru buht par sfaudibas eemeflu un tam warr ustizzeht tadeht, la tas irr deewabihjaschanas un tizzibas aistahwetajis. Kaut Deews mannas wehleschanahs pallausitu un pallausitu arri tahs, to wehlohs preel'sch Sums, augsta Majestete, ar to zaur to paschu mihlestitibas faiti wehlohs buht saweenoh't. — Tahdu paschu rakstu esmu laidis arri Franzijas keiseram. Watilana pillè, 22trà (10) Juli 1870. Pius IX.“ — Us scho grammatu Pruhfchu fehninsch pahwestam atbildejis tà: „Berlinè, 30tà Juli 1870. Augstais basnizas waldineeks! Suh'su raksti man nebij wis par brihnumu, bet man dikti fehrahs pee firde, tad lassiju tohs no Suh'su rohlas rakstitus wahrdus, las tà meera=deewa bal'ss skanneja. Rà tad mannai firdei nebij dsirdeht tahdu warrenu paslubbinaschanu us meera! Deews irr mans leezineeks, la ne es, ned's manni laudis to karru wehlejahs, ned's to fataifija. Pallausidami tam swebtam pee nahlumam, to Deews waldineeleem un kauschu tautahm uslizis, meh's ferramees pee soh'bena, sawu swabbadibu un tehwu=semmes gohdu aistahweht un buh'sim arween gattawi, soh'benu atkal nolikt, tublin, tad schahs mantas mums buhs drohschas. Ja Suh'su swebta Augstiba no tahs puffes, las til peepefchi mums to karru pateiza, warrat isgahdht ustizsamu meera apfohlischanu un apgalwofchanu, la Ciropas meers wairs netiks trauehts, tad es pateefi nebhufchu wis tas, las leegfees tahdu weh'sti fanemt no Suh'su rohlahm, ar to zaur mihlestitibas us ustizsamas draud'sibas faiti esmu saweenoh't. Wilhelms.“

Zittas jaunahs sinnas.

No Rihgas. Widsemmes lauku=lohpschanas un fainneejibas beedriba tai 18tà September un

nahlamàs deenàs Rubjenè turrefchoht sawu fanahlschanu un tadeht sinnojuse, la lai wiffi tee, las gribbetu scho fanahlschanu apmelleht, pah'r to sinnu dohd baronam G. v. Engelhardt lungam, Wirtenes muischà (adresse pah'r Walmeeri un Rubjeni). Schi sinna tadeht waijadfiga, la lai peeminnehts lungs ar saweem kaimineem lohpa warretu mahjweetas sagahdht preel'sch teem nahldameem weeseem. Sinnams, la labprah't arr peenemfchoht tahdus weefus, las newarrejuschi agral pah'r sawu nahlschanu sinnoht, tomehr labbi buhtoh't, la eepreel'sch daud's mas warretu sinnaht pah'r to weesu flaitu.

No Leepajas 4tà August raksta, la us daud's pilsfeh'tneeku firfnigu wehleschanohs dselsu=zeffa buhwetaji tai swebtdeenà preel'sch tam rihtojusch'i lustesisbraul'schanu pa to jauno zekku no Leepajas lih'd's Paplaktas muischu. Waggoni winneem wehl neeffoh't, tadeht ispusch'kojuschi preel'sch fehd'eschanas tahs paschas pee rohlas buhdamas plattformes, jeb waijad'sibu paweddamus rattus un ar teem tahs 29 werstes nobraul'schi pa 1 stundu un 8 minutehm. Isbraul'schi no Leepajas pullsten 2 pehz puf'sdeenas. Sinnams, la til ah'tri jau newarrejuschi braukt, tà pa pawiffam gattawu zekku, jo pagaidu tilti ween effoh't waijad'sigàs weetàs. Atpakkat braul'schana tumfchà wallarà bijuse jo lehna un lokomotives waddoneem zeeti peeloh'dinahts, usmannigeem buht, la kur kahda flahde nenoteel netih'schi woi tih'schi darrita; jo semneeki tur aplah't zitti wehl effoh't til neprah'tigi, la winni to dselsu=zekku usskattoht par tahdu, las winneem pelau un maist pamastinaschoht, — lai gan netruhl'stoht ir to kauschu, las at'sih'stoht, la tahds zeksch pee winnu labl'sch'chanas ih'sti waijad'sigs. Tadeht nu waijad'sejis lehna braukt, jo besdeewigi zilweli kah'tis, rungas, ir pat bal'kus bijusch'i falikluschi us zekka, woi zekkam pah'ri, zaur to leela nelaimè warrejuse notikt. — Dselsu=zekka waldischanu tadeht luh'd's waldischanas un teefas, lai tohs kautikus, las paschi ih'sten nesaproht, to winni darra, pamah'za, la tà darriht ne buht nepeel'schjahs un kahds bahrgs soh'ds pah'r tahdeem spreests, las taunà prah'tà tahdu greh'tu padarra un til gruhti noseedsjahs.

No Tobolskas 2trà August raksta, la tur wissaplah't tee meschi un purwoji jau wairal tà meh'nesch'laiku no weetas deggoh't weenà deg'schanà un lai gan wiffadi darbojotees apdseh't, tomehr uggunè arween eijoh't wairumà.

Rihgas notikkumi.

Nelaimigi notikkumi. Paschà pilsfeh'tà, behr'es nammà, Krafft un Senkel wihna pagraba tai 2trà August pullst. 5 pehz puf'sd. peepefchi fah'rga junstokladists Eugen Rohmeyer un oh'trà rihtà p. 4 nomitra. Dakteri apleezina, la Rohmeyer ar schlaktu nomitris. — Schà August p. 7 no rihtà pah'r Aleksandrejas tiltu ar diweem brangeem firgeem brauja pah'ri tas 1mas gildes lohpmannis J. Peh'tchen, winna mas dehl's un jabrikants H. Thom-

son. Strahdneeki koftus metta uhdni un no ta firgi tiffa iſtrauzeti, fadelt tee — tapeh, ka tiltam lehnes naw — ar wiſſeem wahgeem un eefſchä-fehdetajeem no tilta eefſtrehja daugawä. Brauzejus, wahgus un firgu gan laimejabs iſglabht, bet ohtris firgs noſlihta, — kas kophmannam Pehlſchen 500 rubfus biſis wehrt. Taggad gan paffat melle, tapeh, ta warrejis notift, — bet to libhſ funni barroht, tad wilks jau tuhti, jeb uhdni peeweft, tad mahja jau nodeggufe! — 7tä Auguſt p. 10 pr. puſſd. kahdam Schaulles birgerim Kaſimir Styr pee dampflugga Leander Strahdajohht notiffa ta nelaiime, ka fugga ſtruhwi attaiſohht, labbo rehkas ſilbu pahrlauſa. To aiſwedda us ſlimneeku ahrſteſchanas mahju. Turpat un tai paſchä deenä, p. 3½ peh, puſſd. dſelſu-zeſku fleepes no Augtu dampflugga „Plato“ iſnemmoht kahds ſtrahdneeks, pats labbi neſargadamees, eekritta daugawä un noſlihta. Wianna lihki newarreja atraſt.

Ugguns-grehfs. 2trä Auguſt p. 7½ no rihta Maſt. Ahrrihgä, Lubahnes zeſtä mahja Nr. 25 aiſdeggahs un nodegga libhſ pamatteem; no ſchabs mahjas aiſdeggahs arri ohtra, kas zittam ſaimneekam peederr, kas tilpa puſſi nodegga; jo ta tiffa noahrdita. Firma mahja nebij apdrohſchinata un ſtabde effohht wairaf ka 270 rubfus leela; ohtra bijuſe par 1600 rub. apdrohſchinata. Ugguns-dſehſejeem iſdewahs ugguni ſawalbiht, ka tahtaf negahja. Ugguns zehlees tä: kahda ſaldata ſeewa ſaminä ugguni uſkuhrufe un patte aiſgahjuſe us kahdu brihdi; pa tam ugguns aiſſneedſis tahtaf buhdamas ſlaidas un tä tizzis tahtaf.

Sahdübas. Moſt. Ahrrihgä, Palijadu-eelä Nr. 34 atlaiſtam ſaldatam Reinert 27tä Juli deenas laikä peelee-lamais ſambars uſlauſis un iſnemti 3 pahri jaunu ſahbafu, kas 9 rub. wehrt. — 29tä Juli Moſt. Ahrrihgä Kaufmanna atraiſnes deſlam Nikolai Agejew no neais-ſlehgta ſchuhna, kur tas ar diweem ſtrahdneekem gullejis, no weſtes labbatas iſſagts ſudraba ſeſchas-pullſtens, kas 15 rub. wehrt. — Paſchä Rihgä, Koph-eelä, bekkera Kallbrennera mahjä, tai nakti no 31. Juli us 1mo Auguſt kurrneekam Bredde iſtapa ar leeku atſleghu atdarrita un no lumodes iſnemtas ſelta un ſudraba leetas, kas wehrtibä 99 rub. 50 ſap. — Moſt. Ahrrihgä, 3ſchä Auguſt, leelajä eelä Nr. 113 ſtrahdneekam Kudrefow no neaisſlehgta dſihwolka iſſagts kaſchots ar bebra krahgu, kas 80 rubt. wehrt. Saglis ar ſahdſibu irr ſakerts.

Jaunokahs ſinnas.

No Bukareſtes, 9tä (21.) Auguſt. Plojetſchä walfar laudis bij ſagehluſchees dumpi. Dumpineeki taggadeju waldſchianu negribbedami atſiht, par waldineeku zehla generali Goleſko. Waldſchianas ſaldati dumpi drihſ apſlahpeja un Goleſko eeliffa zeetumä.

No Berlines, 13tä (25.) Aug. No Bahr-le-Düt (r.: Bar le Duc) walfar pullſt. 9 ſinno tä: No Schalongas (Chalons) eenaidneeki iſgahjuſchi. Muſſu armija eet arween us preelſchu. — Ohtra ſinna tä: Franzuſchi bes prettitureſchanahs iſgahja no Schalongas un paher Epernel (raſſi: Epernay) aiſgahja us Parihſi atpaffat. Muſſu deenwidus armija paher Traju (r.: Traves) eet us Parihſi. Parihſe tas Boadebulonj (raſſi: Bois de Bologne) un Wängſenn (raſſi: Vincennes) meſchs nopohſiti.

No Kahlſrubes, 13tä (25.) Aug. La Wahzu ay-lehgeretaju armija pee Strahsburgas uſnehma weenu bahnuſi, laikam to, kas pee Auſterlizzes wahrieem. Tuhl un Liongwil pilſſehtaſ arr Wahzeſchi apſtahjuſchi.

No Londones, 12tä (24.) Aug. Telegraſſ no Franzijas ſinno tä: Generala Maſmahong (raſſi: Mac Mahon) armija, pats keiſers un keiſera dehlis taggad irr Renghs pilſſehta, kur papillam leelgabbalu. Lai gan Mezze tä apſtahta no eenaidneekem, tomehr Maſmahong iſ deenas ſaſinnajabs ar ſarra-waddonu Baſehn (raſſi: Bazaine).

Stahſta, ka Franzijas ahrigu buhſchianu miniſteris zittu walfu wehſtneekem ſazzijis, ka Franzija ne kahdus ſalih-dſinaſchianas padohmus newarroht peenemt, kamehr wehl weens pats Wahzu ſaldats buhſchoht Franzihä.

Pehteris un Tſchaulſte.

Tſchaulſte. Tä tä! nu labriht! Woi nu reiſ dabuju redſeht ſawu Petruſchu. Salki jel, kur tu tiſ ilgi biſis? Man jau tihri kauns klaufftees, ka daſchi un daſchas të pa tirgu runna un muhs apſmeij, ſazzidami, ka mehs laikam effohht putras kalla noſlibluſchi, woi us Lejputru ſemmi gahjuſchi un tad tur beesputras kalnä noſlahpuſchi un t. pr. Lai gan katram tihru talſnibu ſalkam paſchäs azzis, tomehr laudis ar mums tä eeradduſchi, ka labpraht grihb dſirdeht muſſu ptapaſchianu.

Pehteris. Ko es behdaju paher tahteem un tahdahm wehſtkahrigem un wehſtkahrigahm; tu ſinni, ſiws melle dſiſſumu, — zilweks treknumu jeb treknu pelnu. Tä tad es arri darriju un peh, wezza eeradduma atfal nogahju us juhrmallu, kur prahtigu kauſchu waijaga, kas palihds lungeem eerubmetees ſawä waffaras dſihwä. Tu jau ſinni, ka lohrtelis man tur pee ſchwahgera par brihw un pelna pa to laiku labba tä, ka ſaturrigs zilweks, kam naw ſpeedeji kruhtis, naw krampji wehderä, kam naw mahteswaina un kam ne kad naw poſmekkas, — warr labbu graſſi nopelniht.

Tſchaulſte. Dſird, ka ſchogadd' pehdejas buhdinas tur effohht dſihwotaju pilnas; tad jau gan juhrmallneeki buhs zehluſchees labbä naudä un paliks pahrgalwneeki. Woi naw teef'!

Pehteris. Kad man buhs tew ſtabſtiht paher tahdahm leetahm, tad ihſti newarru ſapraſt, kas irr wairaf wainojami: woi tee juhrmallneeki, jeb pilſſehtneeki, kas pee winneem eet ſehrſt. Gan teef', juhrmalneeki tad ſawu maſku atwerer tiſ platti wakkä, lä ween warr un no bralku dehteem buhwetu iſtabinu nemmahs tew eeteift par tahdu, kas no puſſ baſkeem buhweta, kas zeeta, ſtipra un ſauſa. — Kad arri peh, laikä leetus pa greeſteem lä pa ſeetu lihſt eefſchä un gaisma no rihteem ſpihd pa wiſſeem palſſcheem iſtabä, lohgeem enges no wezzahm ſiſnahm un tad wehl weetahm ſeenas pilnas ſarkano eedſihwotaju, ko zittureiſ muhſeji noſauza par wahzeſcheem; tee tew rahdihs leddus pagrabbu, kur effohht pats tihrais leddus eeweftis, bet kas — kad iſmekke, jau pa 6 neddetahm preelſch Zahneem no ſaules ſaunedamees, eelihdis ſemme un pa ſemmes appaſſchu aiſgahjis us uppi atpaffat; tee tew eerahdihs alku, kur tas weſſeligakais uhdens eefſchä, prohti tahds bruhns, ko apteekes pehr par dſel'uhdeni un kas maſſa libhſ 40 ſap. puddele (ſlahde, ka pilſſehta winneem pa taht, kur itt dahrgi to warretu pahrdohht, tur tew eerahdihs kehki, kur ſturſteni kulalu newarrefi eebahſt, kam us jumta pa welki ſlattees peh, galla un kur ſkurſtenſlauzitaja nemaſ newaijaga un

t. pr. Tas teefa, nohtes-ehrbeghis tew allasch mehds til tuhwi buht, la us latra fohla ta smalka tewi us to atgahdina.

Tschaukste. Deesgan nu! Tu jau stahsti, itt ka tur teem zilweeem buhtu pawiffam zittada dabba. Woi tad tur tahdi mahnetaji ween irr?

Behteris. Kas tad falla, la tur tahdi ween irr? Slawehts Deews! useet tur tapat gohda faudis un labbas mahjas arri, la jau wiffur zittur. Bet es to nelabbumu usrahbidams gribbu, la lai tahdi, kas us preefschu tur eet peldetees, sinn, la tee warr peefrahptees un ka lai sinn paschi fargatees un neustizzeetes wis eeteizeja wahrdeem. Dauds tur tahdu, kas no sawahm buhdinam ween gribb pahrtitt un tabeht nesinnatajeem pilsehtneekem well woi ahdu pahr azzihm.

Tschaukste. Nu woi tad pilsehtneeki paschi bes wiffas mainas?

Behteris. Kas tad to dohd! Zuhmalneeki mehds fazziht, la pee winneem sagtu nemas ne-effoht, jo pa seemas laiku tur no sahdsibahm ne kas ne-effoht dsirdams. Bet til ko pilsehtneeki tur isnahloht, ta arr sagli lihds farohdotees. Ihteni sakloht: pilsehtneeki tur daschu kaunu sehllu isfehji. Daschu mahmina ar saweem luttellicheem isgahjuse, teem pehdigo waku iskauj, mahju-saimneekem dahrsu nobraddaht, pukkites noplubht, sehtinas isahrbiht, ar sprunguteem jantus apswaidiht, uppe alminaus mest un ko ween tee warr eedohmatees. Pilsehtneeki, tad eegahjuschi tahda mahja, tur nahburgeem taifna tella eet garram, ar rupjeem wahrdeem teem scho zekku aisleeds; zitti no leelas pahrgalwibas ar beslaunibahm un warras-darbeem sawu gohdu un flawu mekle, tahdus darbus pastrahdadami, fur ne sunnam ne kakkam kahds labbums, bet daudseem skahde ween. Tee pa naktihm aplahrt wasadamees iszeht mahju sehtahm wahrtus, nopohsta dahrsos skaisstahs puffes, juhrmallâ isgehrbschanahs-buhdahm uslausch atslehgas, samaita wiffu, ko tur eefschâ atrohd, ja spehj, tad paschas tahs buhdas apgahsch, isdausa tahm lohgas un uszeht us jumteem tohs grahpjus, ar ko nabbaga seewinas uhdeni filda teem, lam dokters pawehlejis filda juhras uhdeni masgatees un t. pr. Woi tee naw wihri, kas tahdus darbus proht un spehj isbarriht? Woi teem nepeenahlahs labba flawa?

Tschaukste. Prohtu gan, kas tee irr, kas tahdus gohda-darbus strahda un to sew par gohdu is-turr. Tee sawus darbus aisbildina ar to, la winneem papreefsch wiffas leetas japahrbauhdohht pascheem, lai pehz sinnatu ischskirt labbu no kauna?

Behteris. Wehl tew warru stahstih pahr weenu kauschu klassi, kas waffara tur redsama un kas teefscham arr wis nepelna lahga flawu. Tee irr tee, kas tur to pahrtittu apgahda. Teem wisseem warren leeli malki, leelaki, ne la tee traufi, kurrôs winni sawas pahrdohdamas prezzes atwedd. Schohs lee-

lohs malkus winni gribb peepildiht, lai nu schâ woi ta. Bekkeri gan maifi zepj papilnam, bet ko te pehrz par wehrdinu, tur tew mahra jatehre un kringelus eeraudsiht, tad wairoschanas-glahse jaleel pee azs. Ja ko teiffi par to, tad brihnojahs un gribb tew eestahstih, ka ne fur leelaku un labbaku maifi neat-rohdohht wiffâ pasaulê. Allis lai to tizz, bet ne redfigs. Tad atfal tee Nisupp'neekt un Niseferneeki katru deen' tew peewedd krehjumu un peenu tahdu, kahdu pat muhsu besferscha kuptfschi kaunahs preefschâ zelt. Nisuppneeki sapehrf no Niseferneekem wiffu scho prezzi sawâ rohkâ un tad barra, la scheem patihl, — pirz nu no sohhs ausu graudu! **Brassi:** zil malka stohps krehjuma? **Atbild:** 40 ka-peikas. **Zil stohps prischâ peena?** **Atbild:** 12 ka-peikas. **Ko nu darriht?** **Jadohd.** Un nu tad labbi apstatti, tahds tas peens, tahds tas krehjums. Woi ta pareisi? Un tad ta patte plahna prezze wehl buhtu skaidra! Kas to dsirdejis agrak, ka semneeki kartuppetus pahrdohd stohpeem, la bohde! Al la tee laudis mannâ dsimtenê taggad pahrwehrtuschees! **Bittureis** tee dsihwoja dauds nabbagati, bet no tahdas wiltus gudribas tee neta nesinnaja. Woi te naw janopuhshahs winnu ganneem, kas teefscham teem to netaisnibas algu preefsch azzihm turr!

Tschaukste. Ko taggad pasaules behrni behda pahr taifnibu, tad til sawu besdibbina malku warr pildiht. Ta nu redsi pats, ka ne juhrmalneeki ween tee rahweji, bet winnu kaimini arr tapat un muhsu pilsehtneekem pascheem arr sawa dalka pee tahs ne-behdibas, ko tur reds.

Labbibas un zittu prezzu tirgus,

Rihgâ, 13. August 1870.

		M a l k a j a p a r :		
1/3	tschtw. jeb 1 puhru	kweefschu	4 r.	30 f.
1/3	" " 1 " rubsu	"	2 "	40 "
1/3	" " 1 " meeschu	"	2 "	20 "
1/3	" " 1 " ausu	"	1 "	25 "
1/3	" " 1 " rupju rubsu miltu	"	2 "	25 "
1/3	" " 1 " bihdeletu rubsu miltu	"	—	—
1/3	" " 1 " kweefschu miltu	"	4 "	50 "
1/3	" " 1 " meeschu putraimu	"	3 "	—
1/3	" " 1 " grikku putraimu	"	4 "	—
1/3	" " 1 " ausu putraimu	"	—	—
1/3	" " 1 " firnu	"	2 "	60 "
1/3	" " 1 " kartuppetu	"	1 "	50 "
1	puddu	seena	1 "	15 "
1/2	" jeb pohdu	dseljes	1 "	30 "
1/2	" " " appinu	"	1 "	25 "
1/2	" " " fweesta	"	5 "	—
1/2	" " " tabaka	"	1 "	25 "
1/2	" " " trohna linnu	"	—	—
1/2	" " " bracka	"	—	—
10	puddu jeb 1 birlaw.	trohna linnu	40 —	45 —
10	" " 1 " bracka	"	38 —	40 —
1	muzzu linnu sehllu	"	—	—
1	" filu lasdu muzza	"	14 "	50 "
1	" " egli muzza	"	14 "	—
10	puddu (1 muzzu)	farlanahs fahls	6 "	—
10	" " " rupja baltahs fahls	"	—	—
10	" " " smalkas baltas fahls	"	—	—

Zihd 14. August pee Rihgas atnahkufchi 1526 luggi un aisgahjuschi 1325 luggi.

No jensures atwehlehts.

Rihgâ, 14. August 1870.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

Sluddinaschanas.

Kohrtelis preelich jauneem zilweleem irr dabbujams Jumpraw-eelā N 15 pee Grünwald.

Labba kehlfcha, kurra wiffus darbus proht un istaba meita, kurra arri wohtifki runna, dabbohn labbu weetu us 1ma Weifchu-dambja N 1 pa freifo rohlu, Wächter funga nammā.

Par finnu.

Wiffeem muhsu andeles draugeem un fundehm barru finnamu, la muhsu abbi bohdes-mahzelki Kröger muhsu deenestā wairs naw. 3

Ed. Bickemann un beedris.

Kuhjenes-Gallistes draubse, Moiseküll walste, irr ta Krehwin Andres Behrsta mahja kontursē krittuse un pehz 3 mehnescheem no schabs deenas tiks uhtupe pahrdohda. Lihds tam laifam lai wiinna parradu-beweji jawas pateefigas praffifchanas pee Moisekülls pagasta teejas usdohd. — Moiseküllē, 27ia Juli 1870. 3

Behrā leetama finna muhrneekem.

Kastranes pagasta waldischana, Rihgas kreife, Suntaschu dr. tai 15. September 1870 muhra teejas-mahju us buhweschanu isdohs. Kas scho muhrneesa darbu (ja patihl arri klast to dischlara darbu) wifsehtati usnemt gridd, augfcha minneia deenā schē Kastranes muifchā sapulzejahs. 3

Lahdes muifchā, 7 werstes no Limbascheem irr labbi keegeli dabbujami. 2

Weena mahja irr pahrdohdama us Agelskalna, Kahl-eelā N 17.

Weena muifchana Saksaulā ar 3 puhru-weetahm semmes teel pahrdohda. Klastatas finnas isdohs kohpmannis Drefcher, Selgawas Ahr-Rihgā, jeb tilta-gallā, leelajā eelā. 3

Diwi appakfch Ulpifch muifchas peederrigi fainneeku mahjas pee juhrmallas tohp ar sweifofchanu pahrdohdas. Klastatas finnas muifchā. 1

Stufmannu muifchā, Rihgas kreife, tiks scho-gadd' semneeku-mahjas pahrdohdas, las Jurgudeenā 1871 par ihpafchu usnemmamas irr. Klastatas finnas irr panastlamas pee Stufmannu muifchas waldischanas. 2

Kahda muifchā Pleflawas gubernija, Dpotschlas kreife, 20 werstes no tahs schaffejas, las us Walto Kreiwu-semmi nowedd, 1380 deffetinas leela, tohp par 3200 r. f. pahrdohda. Tapat arri to paschu gabbalās warr dabbuht pirti. Klastatas finnas pee Ernst Plate, Mahjas weefa driffetaja. 4

Jaun-Bebru-muifchā, Kohlneffes basnizas-draubse, irr 37 semneeku mahjas pahrdohdamas, wiinnas stahw 7 lihds 14 werstes attablu no dflsu-jella stanzijas. Ram luste us pirlfchanu, warr latrā laila meldetees pee turrenes dffimifunga. 1

Pabbaschu muifchā 13 werstes no Engelhart-pastes, teel labbas 30 puhra weetas linnu no tihrama pahrdohdas. — Kurram patilfchana buhtu pirti, tas lai peemeldejahs drihjumā pee muifchas waldischanas. 1

Sem Krabbi muifchas (Schoenangern) pahrdohdama weena grunts-weeta, lam 220 puhru-weetas laula-semmes, 130 lihds 140 wifumū feena isdohdamas un wehl daubd tihrijamas plawas, daubd mofcha-semmes preelich kalpu fainneelofchanas ar mofchu, drangu lohp-gannibu, labbahm eklam; atrohdamā Raugas draubse, 11 werstes no Pleflawas bruggeta leeljeffa, 14 werstes no Dppelalna basnizas, 15 werstes no Renzen m. Skaidratas finnas dabbuhts Krabbi muifchā. 3

No Polizejas atwehlehts Driffelhts un dabbujams pee bilfchu- un grafmatu-driffetaja Ernst Plate, Rihgā, pee Behrta-basnizas N 1.

La ugguns-stahdes apdrohfschinaschanas beedriba „Salamander“

fam grunts-kapitals 2 millionus rubku leels un wehl labbi leels ihpafchs bruhka kapitalas,

ta beedriba apdrohfschina prett ugguns-stahdi Rihgā un ap Rihgu mahjas, fabrikus, prezjes, mehbeles jeb mahju-leetas un wiffadas lufamas un lufamas mantas zaur fawu apstiprinatu weetneeku

A. Bergengrün,

fam kantoris irr leelajā Rubku-eelā (Mönchsstraße) N 15, 1 treppi us augfchu, blakkam muitas nammam un pretti Dom-basnizaj, Rihgā.

No Wibsemmes landrahtu-kollegias teel zaur scho finnamas darrihte, la tahs uszeltas Lentfchu stanzijas ehtas lihds ar aplahrtejo, no stanzijas-muhra eeflehgtu semmi us torgu tai 12. Oktober un peretorgu tai 13. Oktober pullst. 3 pehz pufsdeneas, Zehfu bruggu-teejas nammā, wairaf-foblitajeem tiks isdohdas.

Wairaf-foblifchana eefahlas ar to naudas summu no diwi tuhlstofsch rubbuteem. Wiffadas skaidratas finnas warr dabbuht pee Zehfu bruggu-teejas.

Rihgā, brunnineeku-nammā, 6. Juli 1870. v. Grünewaldt, ritterfchaftes sekretrehs.

Weena mahja lihds ar lohlu- un faknu-dahrsu irr pahrdohdama. La atrohdahts Artelerijas-eelā N 10. Skaidratas finnas isdohs turpat mahjas fainneeks. Arri ta mahja irr pahrdohdama, lam N 12.

Jaun-Bebru muifchā, Kohlneffes basnizas draubse, irr Jurgods 1871 uhdens-un wehja-dfirnamas lihds ar pilnigu bohdes eeritti, pufsmuifchana un jauns kroghs us renti isdohdami. Tuwatat finnas turpat dabbujamas. 1

Schjams laifs driht atkal buhs klast un tadeht semmes-lohppejeem peeminnam muhsu

Superfosfatu.

Kā jaw daubd gaddus israhbijees, tad par wiffeem jitteem skunstigeem mehfleem (fuhdeem) scho irr tee, las wifswairaf peklas eeneffs un la, tad 5 rublu wehrtibā isfehji, latrā reiffā 10 rublu wehrtiba ruddeni eenahlfchana.

Mehs fawu prezji nemmam is labbas fabrikas, las jaw 21 gaddus pastahw un labbako prezji dohd; latram maifam irr ta sifme wirfū:

S. Langdale.

Leekam tuhlit latru partiju, to mums atstelle, schojenes politechnikumā ismelleht un tā meh ar apgaltwofchanu tiklat labbu prezji ween pahrdohdam. Bens irr 5 rubli par maifu no 250 mahrijahm smaggama.

Friß un Wieprecht,

semmeslohpfschanas lantohris, Rihgā, leelā Jehlaba-eelā N 1.

Selgawā fawu prezju krahjumu effam eeritejufchi pee J. J. Haafte f. un tur par Rihgas zennu buhs dabbujams jil latram wajjadfigs.

Skunstigis**fuhdu-mehflus**

(superfosfat), no tahs pahfistamahs wifslabbalahs englifchu sortes, warr weenumehr dabbuht pirti par to wifsehtato zennu pee

Man un beedra,

Sinder-eelā N 2.

Blekkus un mafchihnes

preelich linnu-fehlfchem pahrdohd Julius E. Gabler, 1
Wollowa nammā, Melngalwu-eelu gallā N 2.

Labbi jaktšunni (гончики) teel pirti mellet pee Dikkelu mefchafungu, Balmeerās kreife. Sapeteizahs ahtrumā.

Kamafchas**un kalofchas**

preelich lungeem un dahmahm no wiffabahm sor-tehm par lehtu tirgu pahrdohd

P. J. Welikanow,

Raku-eelā N 9.

Kappa = frustus

no riltiga larrarista marmora un granita no 12 rubl. f. fahfoht peedahma leelā pullā

C. Sack,

bilfchu-zirtejs, leelā Alekander eelā N 15. 1

Wiffeem manneem draugeem un fundehm dohdu to finnu, la es fawu wiinna-pagrabu atkal ar jaunahm prezjeem efmu apgahdajis un peedahwaju wiinnu, rummu, porteru u. t. pr. par lehtakeem zenneem. Labbu un ustizzigu apdeeneschanu apfoh-lidams luhdsu ar fawahm wajjadfihahm manni apmelleht.

Karl Gufsler,

de Chey nammā pee wezzeem

Smilfchu wahrteem, prettim

Nedlich l. Eng. magafihnei.

Ar wifsu-augstalo wehlefschanu tiks schahdas

leelas lotterijas

isdohdas par labbu tahm sem paschas augstas Kelfereenes usrahdfifchanas buhdamahm apgahd-fchanahm un prohti, zaur nabbagu apgahd. kuratoriuma: 1) tai Alekandera-Marias-floplai (750 winneffti us 39,000 rubkeem, leelala winneffte 10,000 rubli), un 2) par labbu tahm Roslawā cetaititahm Basdmann-Lesort un Lweres-felzionehm (295 winneffti us 18,000 rubli, leelala winneffte 500 rubli), la arri beidsoht 3) ta XXVIII leela lotterija preelich Roslawas behrnu-patweh-ruma mahjas (900 winneffti us 34,000 rubl., leelala winneffte 10,000 rubli).

No schahm lotterijahm billetes atkal no jauna atstelletas un dabbujamas Rihgā pee

brahteem Freybusch,

wiinnu dohdē, Schluhn-eelā, nobohfchanu-nammā.

Par nandu un mantu.

(Statt. N° 25.)

Peedarbâ pee latarna gaismas puifs publejahs sirgu leetas pee wadscheem usfahr. Tam garram eedams Detmers isnahza us wahrteem un flattijahs kahdu brihdi us mehnesi. Detmers bija nemeerigs, ka Anna wehl til wehlu is mahjas; appatsch sewis winsch few peemettahs, ka winsch pats winnas weeta ne-effoht gabjis. Datters dsihwoja kahdas tschetras werstes at-tablu; atpaktat brauldami tirdsineeki, kas warrbuht peedsehrusch, warreja Annu aiskibbeleht; ne-isprohtamas bailes winnu pahrmahza, winnam Augsburgis nahza prahta. „Anton,“ winsch pagreesjahs atpaktat, „aisbulte til ween wahrtus, kad tu sawu darbu padarrijis. Man wehl bischki ja-iseet lauka. Mannis pehz lai ne weens nepaleef nomohda; man irr sahnu durwju atflehga lescha.“ Puischam bija gan ko brihnitees, ko Detmers wehl sahlschoht; jo us trakteeri eet, bija par wehlu. Bet Detmeru dsinna winnam pascham ne-isprohtamas bailes un nemeers us preekschu. Anna bija taf daubskahrt, un arri nakts laika, pa scho zellu weena staigajuse; kapehz winnam schodeen bija winnas deht jaruhpejahs? Wiffus fajuschanas spehkus mohdrus turredams winsch luhkojahs pa kahju zellinu us leju, kas us basnizas sahdschu wedda un tad us maso pilssehtinu. Bet mehnescha gaisma winsch it ne ko newarreja skaidri nosfahrst. Til sahdschas tuwuma winsch Annu eeraudsija. Kad ta winnu eeraudsija, tad ta palikka isbrihnojusehs masu brihdi stahwoht. „Wai tu pateesi effi, Detmers? Mans Deews, wai tad ar Rillesu klahjahs flittat un wai tu eji pehz daktera?“

Winsch apmeerinaja winnu, ka wifs mahjas labbi. Bet kapehz winsch te taggad un kapehz winsch ar winnas lohpa us mahju eimoht, to winsch nefazzija. Sawada apspeeschana nahza pah winnu; warrbuht ka Anna arri ko no tahs mannija, jo winna sahla sawus sohkus ahtraki mest, it ka mehds darriht, kad kahdam negaisam gribb isbehgt; un tatschu taggad bija lehna, kuffa ruddens nakts. Behdigi Detmers sahla stohmidamees: „Anna, es nesinnu, ka es lai tew fallu — man irr schodeen til dauds dohmas galwa greesuschahs, ka wehl ne kad manna muhscha. Turpmal es gan warreschu wiffu tew skaidraki isteikt — es — es tewi gribbelu schodeen kahda leeta waizah. Wai tu gan warretu tawu rohlu manna likt, kad es tew fazzitu: Tewi es gribbu un ne weenu zittu?“

Weita faturreja sawa steigschus eeschana tuhlin sawus sohkus. Winnas azzis bija us Detmeri pagreestas; tas redseja, ka winna bija peepeschi bahla ta lihkis palikkuse, un ka winnas luhpas trihzeja. „Es sinnu it labbi,“ winna fazzija, kamehr winnas kribtis nemeerigi nopuhtahs, „es sinnu it labbi, ka

tew schinni azzumirkli gohda dohmas ka tu manni negribbi ussohboht. Bet luhdsams neteiz man ne kad wairs tahdas leetas!“

„Kapehz ne?“ winsch waizaja isbihjees.

„Tu to sinni tilpat labbi, ka es, ka tas ne-eespeh-jama leeta. Tu effi baggata fainneeka dehs un es nabbaga waffineeka meita un tawu wezzaku kaspone.“

„Manni wezzaki nebuhs tam prettim, ka es us nandu un mantu neskatu, bet to nemmu, ko es mihtoju.“

Winna pakrattija kuffu zeesdama galwu, un pahru affaru rittinajahs winnai gar waigeem. „Un, Detmer wai tu to nedohma ka Almuhta jaw pufsgabdu par atraitni? Laudis falla, winna tewis kahrojoh un tew til wajagoh reif peeklaweht, lai winna tewim atdarroht.“

„Behz ta winna lihds pellekai muhschibai warr gaidiht!“ winsch atteiza aschi. „Winna irr taggad baggata atraitne, un winnai labba, patihkama dsihwe, taifni tas, pehz ka winna tihkojuse. Warr arri gan buht, ka winna atkal us sawu wezzo bruhsganu dohma, ar ko winna, Deews sinn, wairaf warretu pastahetees, ne ka ar sawu dumjo wihru warreja. Bet man lihdsstrahdaht, publetees un taupiht — tur winnai nebija luste — un man taggad naw pehz winnas naudas luste! — Wai tad tu man ne kahdu atbildi negribbi doht?“ winsch fazzija behdigi, kad winna wehl zeeta kuffu.

To warreja redseht, ka winna ar sawu prahtu zihkstejahs. „Es dohmaju, es nedrihtstu tew atbildeht, Detmer, pirms tu ar saweem wezzakeem effi runnais.“

„Bet man taf saweem wezzakeem jafalka, wai tew us manni labs prahts.“

Atkal winnai bija jazihstahs ar fewi.

„Sennal man arweenu us tewi bija labs prahts.“

„Tu falli: fennal. Wai taggad zittadi palizzis?“

„Ta gan, Detmer!“ Winna luhkojahs winnam taggad stingri azzis. „Diwas leetas es tew newarreju lihds schim peedoht. Weena leeta bija tawa isturrechanahs pret Rillesu — to tu schodeen fimtkahrtigi effi atkal pahrlahbojis, un es sinnu, ka ta wairs ne kad nebuhs ka lihds schim. Dhtra leeta irr tawa plihteschana un kahrschu spehleschana, kas tew Deewa un zilweku preekscha negohdu darra.“

„Tizzi man, tas irr beigts!“ winsch atbildeja.

„Mihstajs Deews irr schodeen til stipri us mannu firde runnais, ka winsch wehl ne kahda basniza to us manni naw darrijis. Taggad es negribbu tew wairaf usspeestes, bet kad tu ihsti sinnafi, ka manni wezzaki tewi labpraht par weddeklu fanemm un ka es pats par labbaku zilweku palizzis, tad es gribbu tew ohtrfahrt waizah; wai tu ar mannim us preekschu preekus un behdas gribbi nest?“

Winni bija us mauru mahjas preekscha nonahsu-

fchi; basnizas pullstens fitta diwpadfmit. Winsch eedewa winnai atfleghu. „Eij' tu papreefschu mahjä eefschâ, Anna! Rahds wehl warretu nomohdâ buht un brihnitees, ka mehs til wehlu fohpâ mahjä no nahkam. Es palifschu wehl kahdu brihdi ahra un nahfschu tew no paffatas.“ Winnai tas bija par patifschanu; winna issteepa pehz atfleghas rohku. Til warreni weens no ohtra baidijahs, ka ne-usdroh-fchinajahs weens ohtram rohku doht, bet fazzija til-kai „ar labbu nakti!“ Detmers gahja, kad Anna bija eefschâ eegahjuse, wehl kahdas reises mauram no weena galla uf ohtra. Winsch gribbeja jaw arri eefschâ eet, kad winsch aif dahrsa fehtu ko eeraud-fija kustam. Winsch nosteidsahs afchi pee tahs weetas; kas noleezahs uf semmi un gribbeja, kâ islik-kahs, gar semmi lihdsams krumds eebeht. Ar fpehzigu fehreenu winsch fahhra zilwela rohku — Augsburgis pazehlahs tai paschâ brihdi stahwus. „Ko tu tã pehz mannis grabbi?“ winsch praffija pa puffei isbihjees pa puffei spihstedams.

„Kapehz?“ Detmers atteiza winnu wehl arweenu zeeti turredams. „Lapehz ka es tewi gribbeju is-waizah, kas tew fchê naktis un miglas laikã darrams?“

„Es esmu fuschu murdus islizzis,“ Augsburgis atbildeja nekaunigi; „maise preefsch mums, kahdi mehs wihrixi, uf augsta plaukta, tadeht es gribbeju reis siwes smekkeht.“

„Tu tatschu nedohma, lai es taweem nekauni-geem melleem tizzu? Bet klauf taggad, ko es tew falku: Ja tu eefsch diwpadfmit stundahm no fcha apgabbala ne-effi prohjam, tad warretu drihs notikt, ka tew jaw rihtu walkar dselss gardines buhtu lohga preefschâ. Jeb wai tu dohma, ka mans tehws to tas bes fohda gribbetu atstah, ka tu winna behrnu purrã willini, lai tas tur mirst un bohjä eet?“

„Ei!“ Augsburgis mehdija, „winnam irr wehl taf leels dumifsch lempis, kas maso atkal laukã nefs. Papreefschu tu fuhdsees kã wezza bahba, ka tew sehns faule stahwoht, un tad, kad ohtrs til labprahstigs uf tawahm fuhdsechanahm klaufiht, tad tu effi tahds duraks, ka tu wiffu atkal samaita!“

Detmers krattija rupjo tehwinu sawus sohbus fah-lohstdams: „Pateizees sawam weenigam labbam darbam sawã muhschâ, ka es fewi ne-aismirstohs un ar tewi ne-apfmechrejohs. Bet wehl reis tew falku: taif' ka tu prohjam teezi un ka rohbescha starp tewi un mums! Eij uf Hollandi un no tur-renes uf Ameriku. Amsterdame es preefsch tewis naudu eemaffaschu.“

„Es negribbu it ne ka no tewis un wiffas tawas fuggas!“ Augsburgis eebtahwahs kã trafs. „Ne ka, it ne ka! Juhš wiffi effoht wai fihstpastalas wai bahbas! Lai juhš wiffus juppis rauj!“ Un isman-nigi kã kaffis gresdamees winsch israhwahs Detme-ram is rohlahm un nosudda krumds, no kurrenes winsch uf lauku ar weenu lehzeenu warreja tilt.

Detmers, kam nebija prahtä, Augsburgim paffatã dsihtees, palikka kahdu brihdi stahwedams klaufotees; bet kad wifs klufs palikka, tad winsch gahja arri mahjä eefschâ, lai pehz wiffeem deenas nemeereem un puhlineem zaur meegu atspirdsinatohs.

Masajs Rilefs bija pehz tam, kad brahlis no winna bija aifgahjis, meerigi gullejis. Ziffahrt mahte, kas winna gultinu tuwu pee sawas bija pee-willufe, pahr winnu bija noleekufehs, tillahrt winna arweenu bija winna meerigu dwaefchas willfchanu dsirdejuse, tã ka winna arri pehdigi sawas bailes un nemeeru aismirdama pee meera dewahs. Bet gruhstahs dohmas, kas winnai bija usbrukfchas ne-atstahjahs no winnas arri fapnds. Arweenu win-nai stahweja preefsch azzihm, kã sehns rohkas issteepis arweenu dsikkat un dsikkat grimma. Winna gribbeja palihgã steigtees, bet winnas rohkas un kahjas negribbeja klaufiht, un wilni taiffjahs arri jaw pahr winnas paschas weltees. No fweedreem pahrpulhsta winna pehdigi usmohdahs un pazehlahs gultã. Semneeks gresahs meegã uf ohtreem fah-neem. Winna dohmaja, ka tas nomohdã, un wai-zaja: „Wihr', kas gan sunnam lait? winsch til breefmigi reij.“ Wezzajs bija meega pilns un win-nai bija ohtrahrt jawaiza. Winsch atbildeja ar stihwu mehli: „Nesinnu! Tirdsineeki eet laikam gar-ram.“ Schahda atbilde bija preefsch winnas deef-gan, un winna gribbeja no jauna eemigt. Bet til ko winnas dohmas tai miglã pahrwehrtijahs, kurra ihstajam meegam par zetta taiffitaju, tad winna uf-lehza peepefschi augfcham. „Tas irr ugguns!“ winna brehza flanni, „mahja degg leesmãs!“ Azzu-mirlli winna bija no gultas islehfufe un sehnu fa-twehrufe. Lihds nahwei isbihjufehs winna gribbeja wihru usmuddinah. Bet tas fehdeja fehdus gultã un flattijahs kã nepilnigs prahtä ugguns gaischumã. Tas laikam dohmaja, ka winsch fapno. Winna raustija wihru pee rohkas. „Wihr, zellees taf aug-fcham, zittadi mehs wiffi fadegfam!“

(Us preefschu beigums.)

Spohkaina bafs.

(Statt. Nr. 32.)

Tas bija semneekem par afchi usbruzzis. Winni fehinni brihdi ihsti nesinnaja, ko lai darra, wai lai garro Surku issmeij, wai lai to atreebj. Es pa to starpu biju Gewai lihdsãs nonahjis un dsirdeju, kã ta sawam fargeltam eetschulsteja: „Taggad luhfo-jat, ka Juhš prohjam teekat, pirms laudis apdoh-majahs. Man winni ne ka nedarrihs!“

„Es fchê esmu sawa tehmina wahrbdã un paleeku fchê!“ jaunajs wihrs atbildeja.

„Bet juhš effect gekkis!“ Gewa atbildeja fapif-fufe, bet no bafs bija dsirdams, ka winna kiraf-feeri apbrihnoja.

Schät azzumirkli es fadsirdseju firgus zaur fahdschu pa eelu lehfschojoht un sohbinus tirkschoht. Schtä dsirdeja tad wirsneeka pawehleschanas wahrbus, un Gewa atritta apgihbuse ar teem wahrdeem mannäs rohläs: „Deems lai flawehts, saldati klastu!“

Us durwihm stahweja kirasseeru wirsneeks ar feschēem wihreem. Semneeki palikka nemeerigi. Garrajs Jurka bija fawu nogruhstu gihmi no ehmiga flasda atpestijis un bija traktaks ne kà papreelschu — bet wianna prettineeks bija til ko fawus beedrus eeraudstijis, tad winsch bija arri burfmai zauri islauses, un nostahjabs stingri fawa preelschneeka preelschä.

Dohdu waktmeisteram paklaufigi sinnamu, ka es nelahrtibas pehz, kas pret weenas meitas tikka darrita, pehz preelschrafska nelahwu ilgali danzohht. Semneeki prettnojahs, bet laut pehz manni us daschadu wihst twarstija, tomehr es lihds schim us fawu weetu palikku; frohdsineeka meita man naw bes augteem palihdseseuse.“

„Wianni tiklai fesch! Laufä ar wiinneem!“ garrajs Jurka blahwa.

Es biju arri Gewu is burfmas lihds durwihm aifneffis — tad wiannas fargellis wiannu mannäs rohläs eeraudstija, tad winsch wiffu saldatu lahrtibu aismirfa, dewahs pee mums un luhkojabs ar isbailehm man azzis.

„Kas wiinnai lait?“

„Ne kas, wianna tiklai no bailehm drufku pagihbuse!“ es fazziju un isneffu wiannu pa durwihm.

„Luhdsu pasemmigi uftauschanu, lai drihstetu, atlahptees,“ es dsirdeju kaprali fallam, un tai paschä brihdi winsch stahweja mums lihdsjäs, bet arri wianna spehls bija taggad pagallam; wiannam bija pee seenahm japeeturahs, kad mehß pa treppehm lahpan semmē. Kad mehß frohga appatschistabä bijam nonahkufchi, kur es fawu ne wiffai weeglu nastu us krehflu nolikku, tad Gewa drihs atmohdabs, kad ar uhdeni bija tikluse apflazzeta, un wianna nu warreja no fawas puffes par kaprafa apkohpschanu gabdacht, lam pee galwas daschas bruhzes bija.

Es gabju pehz daktera. Pee durwihm es fastappu ar kirasseereem, kurri garro Jurku faseetu lihds wedda, lai to schandareem nodohhtu. Dhtrs usraugs, kas no fawa nahwei lihdsiga meega bija usmohdees, willahs behdigi faweem beedreem no palakas; no wianna gihmja warreja redseht, ka wiannam krahntinsch ar restehm us pahri neddetahm par mahjokli buhfschoht. Durwju preelschä es eeraudstiju basneeku, kas bes eepreezinaschanas zaurumu fawä rihlä apluhkoja un aptaustija. Es wiannu waizaju, wai islahpifchana daubß malfa. Winsch atbildeja: „Gandrihs tilpat, zil jauna basß. Es nelaimigs zilweks, jo kur es lai nabbags ohtru tahdu bassi nemmu?“

Es waizaju atkal, zil jauna basß malfa; winsch man to fazzija. Es nebiju ne kad ne lahds brihnumu leetu krahjneeks bijis; es brihnuma leetas ne

mas ne-apbrihnoju, laut gan wiffa pasauale us tahm krita. Luttera tintes glahse man ne kad nebija mohdinajuse, lai es arri lahbus flawenus teilumus farakstu. Napoleona zeppuri eeraudsidamam, man nahza prahtä, ka ta manni speestu, tapehz ka man gaujschi leela galwa; Fribdrika Leela sohbins manni arri ne lahdas warrenas dohmas nemohdinaja; pat es tizzu, ka es flaissto Helenu par nesmußku atrastu, un ka man Trojas firga wehderä nepatihkami buhtu, kad schihs leetas buhtu usglabbatas — schahdas leetas es wis ne-usskattu zaur dseefmineeku brilli bet tä, lahdas wiannas pateesiba. Bet tomehr man ne-isprohtama wehleschana pehz fadausitas basß raddabs.

Ur weenu wahrdu, es pats ihsti nesinnu, kapehz es tam wihram bassi par to naudu, ko jauna malfa, nopirku. Schehlsirdiba ta taf newarreja buht, jo tad es wiannam buhtu naudu dewis un basß druppas atstahjis ne kà tahß few uskrahwees un fawu maso waffaras dsihwolli ar tahdu fadausitu ehmu neglihtahn padarrijis — warrbuht ta bija preelschjuschana, ka es zaur wiannu diwu zilweku laimi pataisfchu, kas manni speeda bassi pirtt un glabbacht.

II. Romahns*) un pateesiba.

Dakters nonahza wehl nakti pee mannis un apmeerinaja manni, ka duhschigajam dantschu meisteram it labbi klahjotees. Braukt gan winsch wehl newarroht, bet kad labbi tilfschoht kohpts, tad jaw gan ne kas ne-effoht ko bihtees.

Kad es ohtru rihtu it wehlu atmohdohß, tad nakts peedfihwojumi man eefahlumä israhbijahs kà traks sapnis; bet til ko usmettu fawas azzis us bassi, kas gandrihs tilpat leela kà mannas istabas milfu krahßs bija, tad tuhlin apkehru, ka mannas atminneschanahß pateesiba.

To es ne buht nebiju dohmajis, ka Gewinai, kas zaur romahneem par pasauli fahpes zeeta, tahds spehls. Wianna, kas waffaras deenä wiffu pehzpufßdeenu newarreja isdohmaht, kapehz wiinnai par frohdsineeka meitu waijadseja peedfimt, wianna warreja derrigalä brihdi pat bassi fakert, lai warretu fawu weesi glahbt, par to bija ko brihnitees.

Es gan wehl lihds schim ne weenu frohdsineeka meitu ne-esmu atraddis, kas bes pasaules fahpehm. Gewas pasaules fahpes bija zaur to diwejadu pasauli radduschahß, zaur to, kurrä wianna dsihwoja, un zaur to, par kurrü wianna lassija. Wianna lassija? romahaus, un, sinnamß, bes isfchirfchanas, wiss wiffabus zaur zaurim. Wianna mannim stahstija, zil nepatihkami wiinnai tas effoht, kad wianna pee frohgeschanas galda feshchoht, it smukku, behdigu grahmatu lassohht, un is azzumirkku teekoht atgahdinata, kas wiinnai jadarroht. Tä wianna reis lahda

*) Par romahneem fawß garratus isdohmatuß stahstus, kur gan par scho un par to, bet wisswairal par misleschanohß rumma.

romahna preefschrunnu fahfufe laffihht un nonahfufe pee tahs weetas, fur stahwejis: „Bilweka muhschs neteel pehz gaddeem rehkinahhts, bet — . . .“

Tad tizzis trakkiffi pee pufsdurwihm daufights, bet Gewa gribb teikumum libds gallam laffihht, jo schis teikumum israhdijses, it la winsch preefsch winnas paschas derretu, „bet pehz azzumirkteem . . .“

„Ja, Deewa pehz! Nefasittat pufsdurwis. Ko juhs tad gribbat?“

„Stohpu allus preefsch ffohlmeistara! bet drihs, jo juhs sinned, winsch negaida labprahht ilgi. Man arri japraffa, kas jums preefsch ehfchanas!“

Gewa noleel nopuhdamahs faru romahnu pee malas un eet fehki. Atpakkat nahdama winna nolaffa wiffu ehdeenu registeri . . .

„Dohdat man weenu gabbalu maises!“

„Gan, to juhs warrejat tuhlin fazzihht, juhs . . .“ gohda wahrdu aprij zeetrisdamas durwis; tatschu pirms Gewa pee tam teel, ka warretu faru eelaffitu teikumum libds gallam laffihht, winnai wehl diwi dutfchu glahses ar allu japeeleij, un jasanemm maiese preefsch nahkoschas deenas no bekkera, tad winnai ar kurpneeka burfchu jastrihdahs, kas falka, ka stohpa wairaf puttass ne la allus un pehdigi pehz pufsstundas winna warr uf krehflu atrist un nopuhstees: „Bilweku muhschs neteel pehz gaddeem rehkinahhts, bet pehz brihscheem, kurrds winna firds pulstefufe.“

Tahda man Gewa parahdijahs preefsch danzofchanas wakkara dahrsa lappu buhda; winna man stahweja preefsch azzihm galwu noleelufe un grahmatu rohla.

Pehz danzofchanas wakkara winna stahweja preefsch mannas dwehseles azzihm ar augsti pazeltu galwu, hwehlo damahm azzihm un gaisa pazeltu bassi, un taifnibu falkohht — tahda winna mannim patikka dauds wairaf.

Raprakam winnas kohpfehana arri it labbi patikka, jo winnam waijadseja ilga laika, kamehr fwinsch weffels palikka. Sawas duhschigahs uswefchanahs pehz winsch bija kahdu laiku no deenesia tizzis atfwabbinahhts, kamehr winna beebriis saldatu zeetuma twihka un garrajs Surka arri krahtina tuppeja un uf sohdbibu gaidija, kas winneem peekritta, tabehht ka ar warras darbeem unteroffizeeram prettojees.

Tas bija kahda flaihta waffaras rihta, kad tas par noseedsibu israhdahs, ja mahjas paleel — tas bija weens no teem rihteem, kas til gaischi un flaidri, ka katram isleekahs, it la warretu besdeligahm libds laistees, libds ne-ismehrojamam. Tas bija weens no teem rihteem, fur wiffa dabbu preefsch mums ne kas ne-isprohtams naw, fur muhsu liktens mums flaidrs preefsch azzihm; sehahda brihdi wifs duhs, kas mehss effam un to gribbam; jo pehz nahkamibas it ne mas nekahrojam, bet wehlamees, ka flahthuhdams azzumirklis libds muhschibai pastahwetu. Es gribbeju ilgatu laiku pastaigatees un ta-

pehz pee Gewas papreefschu atspirdsinatees. No manna mahjofka bija diwi zeffi uf krohgu. Ihsafajs zaur fahdschu; bet uf scho es buhtu taifni taggad ar wifseem fahdschas lohpeem fastappis, kas faru isfehchanu zaur ruhfehchanu un baurofchanu pasluddinaja.

Til labb' kufstonu pehz, la arri jauka laika dehht es gahju pa garrako zeffu, kas pa laukeem un plawahm daschadods lihsumods libds krohga dahrsam no lohziyahs. Tur pee kegelbahna bija pahrikahpjama weeta, to es sinnedu.

Es gahju turpu. Mans prahts bija arweenu jautraks un preezigaks palizzis; uhdens jumprawas un taurini laidelejahs ap mannim, un fiffeni taifja ar farweem spahrneem tahdu lehrumu, lai bahsch auhs zeet; kweefchu wahrpas aistikka mannus waihus, it la gribbetu ar manni johkotees; faule spihdeja arweenu flitaki; manna firds palikka arri arweenu gaischaka; es pakehru faru zeppuri no galwas, fweedu to gaisa, ta ka besdeligas isbihjahs, fahku dseedahht un gawileht.

Pehdigi es apkluffu — es dohmaju, ka juschanas pilna Gewa uf faru mihtako weetu kegelbahna butka sehdeschoht, un par kahdas freilenes papihra likteni dohmaschoht un few arri tahdu ihsti flaihtu nelaimi wehleschohtes. Tad es gribbeju winnai nesinnedht usbrukt un winnu kreetni issmeet, ja es winnu atkal affaras atrastu, la tas jaw daschu reiffi bija notizzis, un es gribbeju winnai galwu uf augfchu zelt un winnai flaihto, gaischo rihtu rahdiht un winnas paschas gekkibu, kas par raddijumeem, kas no kahda rakstneeka tumfehajahm smadsenehm uf balto papihru islihdufchi, faru jauno, flaihto dshwibu nobehda.

„Kaug' Gewa,“ es tad gribbeju fazzihht. „Ko tu dohma, la kahdas grahmatas teel taifitas? Tur fehseh tahds zilwezinsch wiffsklaistakaja laika un dohma: Al Deews, laut es tur un tur buhtu, un man newaijadsetu tahdu grahmatu gattawu pataifihht, lo man grahmatu andelmannis jaw pa trihs daktahm aismakfajis; es jaw taggad labbohs lautinus faprezzetu, bet pehz lantrakta man til un til bohghenu japeeraksta un man tabehht abbi mihtee wehl tur un tur til un til jamohza, kamehr zeetajs tehws fewi leekahs atmihkstinahht, un es pats pehz ilgeem laikeem ar preezigu prahtu uf — trakteeri warru noeet. — Un juhs fewi ar tahdeem warreneem no pakauscha isauguscheem mihtotajeem par welti nomohzatees un waffaras preefus maitajat. Nu — un ar Frantschu romahneem irr wehl flitaki — gan drufku zittadi, bet tatschu flitaki — to es jums newarru it smalki issklaidroht, — rihts jaw wehls palizzis, kamehr ar jums runnajohs, un man buhs pastaigajotees fliti.“

(Us preefschu wehl.)

Abilbedams redaktehrs A. Leitan.

No Senjures atwehlehts.

Rihga, 14. August. 1870.